

Uppsala län kan bättre!

**Socialdemokraternas förslag till
Regionplan och budget för 2023-2025**



Regionplan och budget 2023-2025

Detta är Socialdemokraterna i Region Uppsalas förslag till Regionplan och budget för 2023-2026. Eftersom detta är en oppositionsbudget så är de flesta förslagen att betrakta som tillägg och ambitionshöjningar i förhållande till det förslag till budget som ligger för antagande av fullmäktige i juni 2022.

Politisk huvudinriktning

Region Uppsala finns till för alla i Uppsala län. Vår viktigaste uppgift är att erbjuda den bästa jämlika hälso- och sjukvården med korta köer. Den enskilt viktigaste frågan är därför att se till att vi kan anställa mer personal för att på det sättet kunna bryta utvecklingen och öppna fler vårdplatser. Vi kommer av samma anledning alltid att motsätta oss privatiseringar som styckar upp fungerande samarbeten och därmed drabbar patienterna. Våra skattepengar ska gå till att utveckla sjukvården och anställa mer personal, inte till riskkapitalister.

Vi ska verka för en hållbar regional utveckling där ekonomisk utveckling och nya jobb är resultat av strategiskt arbete i såväl länets tätorter som landsbygd. Vi ska erbjuda en kollektivtrafik som får vardagen att fungera för länets invånare och vi ska skapa kulturella upplevelser som berikar. Allt detta ska genomsyras av ett aktivt hållbarhetsarbete där framtida generationers resurser och förutsättningar garanteras.

2023 kommer antagligen innebära att Covid-19-pandemin är under kontroll och att alla invånare i Uppsala län är vaccinerade. Samhället bör kunna återgå till det normala även om följder och effekter av pandemin fortfarande påverkar oss. Pandemin har visat hur sårbar vården i vårt län är. Samarbetet mellan sjukhusvården, primärvården och länets kommuner var bristfälligt vilket resulterade i för många dödsfall och onödigt lidande. Vårt beroende av aktörer utanför vår omedelbara politiska kontroll manar till eftertanke om hur sjukvården ska organiseras, ledas och styras i framtiden. De erfarenheter som vi tar med oss från de senaste åren är oerhört värdefulla i vårt arbete med att bygga en starkare och mer robust sjukvård i framtiden.

Region Uppsalas förmåga att hantera den upparbetade vårdskulden till våra länsinnevånare och arbetsmiljöskulden till våra medarbetare avgörande för vår långsiktiga trovärdighet.

Behov av fler vårdplatser

De senaste åren har inneburit en kraftigt negativ utveckling där antalet vårdplatser hela tiden har minskat. Antalet administratörer ökar för varje år samtidigt som antalet



anställda inom sjukvården faktiskt minskar. Dyra investeringar tränger undan viktiga satsningar vilket drabbar personalen och arbetsmiljön. De kommande fyra årens allra viktigaste politiska frågor handlar om att vända på alla stenar för att bryta denna utveckling.

Framtidens hälso- och sjukvård närmare medborgarna

Hälso- och sjukvården ska utmärkas av god tillgänglighet, trygghet och förtroende samt bedrivs med hög patientsäkerhet och kvalitet. Utifrån inriktningen i Effektiv och nära vård ska vi fortsätta att prioritera utvecklingen av den nära vården. Särskilt viktigt är det att få igång arbetet med vårdcentrumstrukturen. Patientens ställning ska stärkas och den enskildes integritet, självbestämmande och delaktighet främjas. Hälso- och sjukvården ska organiseras så att bättre förutsättningar ges för vården av patienter med kroniska sjukdomar och för äldre med komplexa behov.

Det hälsofrämjande arbetet är avgörande för att förbättra hälsan och livskvaliteten. Vi socialdemokrater anser att det förebyggande hälsoarbetet måste upprioriteras inom alla Region Uppsalas ansvarsområden.

Barn och ungdomars psykiska hälsa

Ett särskilt prioriterat område är barn- och ungdomars psykiska hälsa. Barn- och ungdomspsykiatri i hela länet behöver stärkas och ges utökade resurser. Samordningen med länets kommuner inom exempelvis elevhälsan är avgörande.

Kompetenta och motiverade medarbetare

Region Uppsala ska föra en aktiv arbetsgivarpolitik och vara en god arbetsgivare. Pandemin har visat att trygga heltidsanställningar måste bli norm i Region Uppsala. Därför är det oacceptabelt att det fortfarande utlyses del- och visstidsanställningar. Allmän visstid som anställningsform och delade turer ska avskaffas i Regionens verksamheter.

Vi behöver vidta åtgärder för att attrahera behålla och utveckla vår personal. För att uppnå målen krävs samsyn och samarbete inom och mellan Region Uppsalas förvaltningar, samt kontinuitet och långsiktighet. Vi måste också vidta kraftfulla åtgärder för att minska förekomsten av bisysslor som konkurrerar med regionens egna verksamheter.

Ekonomi i balans genom hållbara effektiviseringar

Region Uppsalas ekonomi befinner sig i en mycket allvarlig situation. Nettokostnadsutvecklingen är hög samtidigt som den demografiska utvecklingen gör att vårdbehoven ökar. Problemen inom kompetensförsörjningen för såväl sjukhus- som primärvård har en negativ inverkan på ekonomin.



Investeringskostnaderna för fastigheter ökar snabbt samtidigt som pensionskostnaderna stiger.

Klimat och hållbar utveckling

Region Uppsala måste ta ett ledande ansvar i länets gröna omställning. Vi ska med Agenda 2030 som utgångspunkt driva på klimatarbetet inom våra egna verksamheter men också ta initiativ till dialog och gemensamt arbete inom andra sektorer i länet. De näringslivsfrämjande medel som Region Uppsala ansvarar för att fördela ska användas på ett klimatsmart sätt.

Prioriterade satsningar

Vi har valt att tydliggöra våra förslag till satsningar och prioriteringar i relation till den målstruktur som finns i de blågrönas förslag till regionplan och budget. Vi vill dock särskilt lyfta fram insatser inom två övergripande områden.

- Ett personalpaket för att stoppa personalflykten
- Ta tillbaka kontrollen över välfärden och stoppa privatiseringsexperimenten

Ett personalpaket för att stoppa personalflykten

I det blågröna förslaget till regionplan och budget presenteras flera initiativ inom personalområdet. Fler av dessa är sådana som vi socialdemokrater har påtalat vikten av tidigare. Tyvärr lämnar förankringen med regionens medarbetare och de fackliga organisationerna en hel del i övrigt att önska. De sammanlagt 142,3 miljonerna är en välvillig satsning som tyvärr kommer allt för sent under mandatperioden för att få önskvärd effekt.

I vårt förslag till budget föreslår vi en ytterligare förstärkning på 50 miljoner som finansieras genom minskade kostnader för inhyrd personal. Det betyder att vi socialdemokrater i vårt budgetalternativ kan gå fram med satsningar på 192 miljoner inom personalområdet.

Minskad inhyrning och satsningar på löner

Vi socialdemokrater kräver att området inhyrd personal ses över och att ett stramare regelverk upprättas. Vår politik innebär att vi kan begränsa kostnaderna för inhyrd personal med 50 miljoner kronor, av dessa pengar vill vi använda 30 miljoner på en riktad löneinsats till den egna personalen. Pengarna ska fördelas till bristyrken efter dialog med de fackliga organisationerna.

Arbetskor till regionens vårdpersonal

Att vårdens anställda till skillnad från sina motsvarigheter inom exempelvis industri, transport och handel inte ska ha arbetskläder som bekostas av arbetsgivaren är en



rest från det föregående. Vi socialdemokrater föreslår därför en riktad satsning där 10 miljoner kronor avsätts till att se till att alla vårdanställda inom regionen kan få arbetsskor.

Kompetensutvecklingsfond

Att regionens medarbetare får en utökad möjlighet att själva bestämma över sina behov av kompetensutveckling innebär en fantastisk möjlighet att stärka Region Uppsalas varumärke samtidigt som personalen mår bättre och kan arbeta mer effektivt. Vi vill att en kompetensutvecklingsfond ska inrättas och avsätter 10 miljoner kronor till detta.

Vi Socialdemokrater föreslår (utöver de satsningar som presenteras i de blågrönas budgetförslag):

- Halvera kostnaderna för inhyrd personal i Region Uppsala
- Satsa 30 miljoner kronor till en riktad lönesatsning
- Satsa 10 miljoner kronor på arbetsskor till all vårdpersonal
- Satsa 10 miljoner kronor på en kompetensutvecklingsfond

Ta tillbaka kontrollen över välfärden och stoppa privatiseringsexperimenten

Pandemin och innan den materialförsörjningskrisen 2019 har visat hur viktigt det är att ha kontroll över regionens centrala verksamheter för att snabbt kunna vidta åtgärder och minska sårbarheten. Att de blågröna under pågående pandemi har valt att inleda utredningar om ytterligare privatiseringar inom Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping är ett mycket oroväckande steg i helt fel riktning.

De utredningar som pågår om att lägga ut delar av verksamheterna inom Akademiska sjukhuset och Lasarettet i Enköping på privata aktörer innebär att befintliga samarbeten och fungerande vårdkedjor slits sönder. Inte minst kommer den världsledande kliniska forskningen som idag bedrivs inom Akademiska sjukhuset att påverkas. Samtidigt förlorar vi kontroll över våra skattepengar när de försvinner till skatteparadis och riskkapitalisters aktieutdelning.

Inom området nära vård finns det oroväckande tendenser att vilja lägga ut närvårdsplatser och annan vård på mellanvårdsnivå på privata utförare. Om vi vill att de önskvärda effekterna av reformen med nära vård ska bli verklighet är det nödvändigt att verksamheten bedrivs i regional regi.

Vi socialdemokrater motsätter oss självklart de föreslagna privatiseringarna inom Akademiska sjukhuset. Vi motsätter oss även att verksamheter inom lasarettet i



Enköping, som en följd av att vård flyttas dit från Akademiska, privatiseras eller att exempelvis de viktiga närvårdsplatserna kan komma att drivas i privat regi.

Vi ser 1177 som en kritisk och samhällsviktig infrastruktur. Att tjänsten fungerar är avgörande för den behovsstyrda sjukvården där människor får rätt vård i rätt tid. Vi motsätter oss därför planerna på att låta privata aktörer sköta delar av denna viktiga verksamhet.

Vi Socialdemokrater föreslår:

- Att samtliga pågående processer som innebär förslag om privatiseringar av specialistsjukvården upphör.
- Att närvårdsplatser och andra mellanvårdssamarbeten ska drivas region Uppsala.
- Att arbetet med att låta privata aktörer driva delar av 1177 avslutas.



Region Uppsalas styrmodell

Region Uppsalas nya styrmodell, som beslutades i december 2021 och gäller från och med 2023 består av en vision: *Ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft*. Till visionen har fyra strategiska mål kopplats. Under respektive strategiskt mål formuleras styrtaal och uppdrag till verksamheterna.

Vi socialdemokrater ställer oss bakom styrmodellen. Vi anser att den på ett bra sätt fångar de strategiska utmaningar som Region Uppsala står inför. Vi har i vårt budgetförslag valt att gruppera våra förslag till prioriteringar och satsningar utifrån styrmodellens rubriker och struktur.

Region Uppsalas strategiska mål

- Attraktiv arbetsplats
- Hög tillgänglighet
- God kvalitet med ekonomi i balans
- Hållbar och konkurrenskraftig utveckling

Vi anser dock att styrtaal och uppdrag tydligare behöver fokuseras på att öka tillgängligheten till sjukvård och att erbjuda denna på jämlika villkor. Riktade statsbidrag och ökade skatteintäkter måste användas för att stärka verksamheterna Region Uppsala



Strategiska mål för Region Uppsala

Attraktiv arbetsgivare

Det är avgörande för våra förutsättningar att erbjuda en bra sjukvård och övrig regional service att Region Uppsala är en attraktiv arbetsgivare som lockar till sig kompetenta medarbetare. Medarbetarnas åsikter ska tas till vara och de ska erbjudas intressanta och stimulerande arbetsuppgifter. Vi vill se ett arbetsklimat som präglas av delaktighet och lyhördhet. Det kräver en tydligare politisk fokusering på arbetsgivarfrågorna där en stor tonvikt läggs på ledarskapet.

Oberoende av inhyrd personal

Under planperioden ska Region Uppsalas beroende av inhyrd personal brytas. Detta måste framför allt göras genom att förbättra arbetsmiljön för de anställda. De åtgärder som föreslås i regionplan och budget är bra men det saknas en tydlig politisk ambition och färdriktning. Det saknas också förslag som stramar upp hanteringen av inhyrningen av personal som idag ofta är delegerad och för enkel att ta till på daglig basis när det uppstår vakanser på arbetsplatserna. Vi socialdemokrater föreslår att kostnaderna för inhyrd personal ska halveras. Förslaget omfattar såväl sjukhusstyrelsens som vårdstyrelsens verksamheter. Detta skulle innebära i storleksordningen 50 miljoner i minskade kostnader och ökat ekonomiskt utrymme som vi oavkortat använder för riktade insatser på personalområdet.

Heltid måste vara grunden

Heltidsanställningar ska vara norm i Region Uppsala. Därför är det oacceptabelt att det fortfarande utlyses del- och visstidsanställningar. Allmän visstid som anställningsform och delade turer ska avskaffas i Regionens verksamheter. Vi vill att regionkontoret arbetar mer aktivt med att kartlägga utlysandet av visstidsanställningar inom regionens verksamheter.

Vi vill också att denna målsättning ska omfatta även inhyrd och upphandlad verksamhet inom kollektivtrafik, lokalvård med mera.

Utbilda fler

De insatser med betald vidare- och specialistutbildning som har gjorts måste värnas och vidareutvecklas. Vi vill att fler specialiteter ska omfattas och att möjligheten till betald utbildning kontinuerligt ska matchas mot bristkompetenser inom sjukvården. Lika viktigt som det är att säkerställa spetskompetens genom riktade utbildningsinsatser är det att genomföra breda insatser inom fort- och vidareutbildning.



Specialistutbildning för undersköterskor

Arbetet med att stärka undersköterskornas yrkeskompetens är prioriterat. Undersköterskornas patientnära omsorg i sjukvårdens organisation behöver uppvärderas ytterligare. Samtidigt måste kompetensen inom yrkesgruppen öka så att undersköterskorna kan utföra fler arbetsuppgifter samtidigt som vårdkvaliteten höjs. Vi socialdemokrater föreslår att även undersköterskor ska kunna omfattas av möjligheten till betald specialistutbildning på arbetstid.

Arbetsmiljön i fokus

Vi har flera gånger nåtts av oroväckande rapporter om bristande arbetsmiljö för anställda inom Region Uppsala i allmänhet och Akademiska sjukhuset i synnerhet. Personalföreträdare har använt sig av Arbetsmiljölagens lagrum för att uppmärksamma arbetsgivaren på bristerna. De åtgärder som har vidtagits på politisk nivå som följd av anmälningarna har inte varit tillräckligt kraftfulla. Arbetsmiljöarbetet ska utvecklas och särskilda arbetsmiljödialoger genomföras.

Socialdemokraternas förslag:

- Halvera kostnaderna för inhyrd personal i Region Uppsala
- Se över avtal och riktlinjer för inhyrning via bemanningsföretag i syfte att strama upp hanteringen
- Införa en kompetensutvecklingsfond vars syfte är att behålla och utveckla regionens personal
- Avskaffa allmän visstid och se till att bara utlysa heltidstjänster
- Inför fler möjligheter till kompetensutveckling och specialisering för undersköterskor i sjukvården



Hög tillgänglighet

Prioriterar digitalisering och användandet av e-tjänster

Det är dags att ta nästa steg för att kunna bibehålla målet om att region Uppsala ska vara nationellt ledande i utvecklingen av den nya moderna, digitaliserade sjukvården.

Samtidigt som digitaliseringen är en enorm möjlighet att utveckla och stärka sjukvården måste den personliga integriteten värnas. Region Uppsala ska alltid säkerställa att patientuppgifter och andra känsliga uppgifter hanteras på ett korrekt och säkert sätt.

Digitaliseringens möjligheter hämmas idag av att våra system inte är kompatibla med varandra och användarvänliga. De digitala miljöerna leder till arbetsmiljöproblem och ökad arbetsbörda snarare än det motsatta. Under kommande period måste användarvänligheten och tidsvinster sättas i första rummet.

1177 ska vara vägen in

1177 har utvecklats till en känslig och kritisk samhällsviktiga infrastruktur. Vi vill ytterligare utveckla och stärka 1177 som den självklara vägen in i hela sjukvården. För att korta väntetiderna och öka servicen behöver verksamheten stärkas med fler anställda och mer resurser.

1177 måste ges större befogenheter att boka in patienter på vårdcentralerna och att föra in uppgifter i journalanteckningar för att på det sättet förbättra vårdflödena. Vi vill också utöka verksamheten med psykiatrikompetens.

Vi motsätter oss förslaget om att handla upp en privat backup-lösning för att täcka upp för långa väntetider inom 1177. Vi vill istället se förstärkningar inom den egna verksamheten och användande av den nationella samordning som Region Uppsala sedan en tid ingår i.

Digitala möten även vid första besöket

Utvecklingen mot ökade digitala möten inom primärvården ställer krav på utveckling av verksamheten. Vi är övertygade om att allt fler digitala vårdmöten kan ge bättre resultat och smidigare hantering samtidigt som resurser frigörs till patienter med mer komplicerade vårdbehov. Ett naturligt nästa steg är att, för den som så önskar, tillåta att även första besöket i primärvården kan vara ett digitalt möte.

Stärk patientnyttan i journaler på nätet

Region Uppsala bör stärka patientnyttan i journalsystemet på nätet genom att ge patienterna möjlighet att aktivt följa sina aktuella remisser. Var de är i



handläggningen (vilken status remissen befinner sig i), till när de är planerade för besök/operation (bedömd väntetid) och om tid/behandling finns inbokad och/eller kallelse är skickad.

Samtidigt som vårdgivaren öppnar för möjligheten till digitala besök och digital planering måste patienterna också få en möjlighet till ett reellt samskapande, både när det gäller själva planeringen, dokumentationen och uppföljningen via sin journal på nätet.

Socialdemokraternas förslag:

- Genomför en satsning på 1177 istället för att upphandla en privat backup-tjänst
- Stärk 1177 genom utökade möjligheter till journalanteckningar och tidsbokningar
- Tillåt att första mötet i primärvården ska kunna vara digitalt
- Gör det möjligt att i journalen följa hanteringen av remisser

Hälsa- och sjukvård med god tillgänglighet

En god och jämlik sjukvård är en rättighet för alla i Uppsala län. Vi socialdemokrater kommer aldrig att medverka till att splittra upp specialistsjukvården genom privatiseringar av hela eller delar av verksamheterna. De vårdval som finns idag vill vi aktivt följa upp. I de fall där vårdvalen leder till stor negativ kostnadsutveckling eller där kvaliteten är bristfällig kommer vi aktivt verka för att vårdvalen avvecklas.

Barn och ungdomars psykiska hälsa

Ett särskilt prioriterat område är barn- och ungdomars psykiska hälsa. Barn- och ungdomspsykiatri i hela länet behöver stärkas. Samordningen med länets kommuner inom exempelvis elevhälsan är avgörande. Vi socialdemokrater väljer att tillskjuta 3 miljoner kronor till denna viktiga verksamhet utöver de satsningar som redan görs i de blågrönas förslag till budget.

Ökad läkarnärvaro inom den kommunala äldreomsorgen

Det beslut om att öka läkarnärvaron på länets äldreboenden som infördes under 2021 på socialdemokratiskt initiativ bör bli permanent. Ökad läkarnärvaro inom äldreboendena innebär ökad vårdkvaliteten och förhindrar därmed onödigt lidande. Det är viktigt att beslutet följs upp och att resursförstärkningen verkligen kommer verksamheterna till del.

Rusta upp och satsa på länets akutmottagningar

Akutmottagningen är hjärtat på ett akutsjukhus. Här är inflödet och utflödet av patienter samt hög kvalitet i bedömningarna av akut sjuka patienter avgörande för patientsäkerheten och synen på hela Akademiska sjukhusets förmåga att bedriva god



vård. Ingen verksamhet i Region Uppsala har varit så drabbad av anmälningar om bristande arbetsmiljö och patientsäkerhet som akutmottagningen vid Akademiska sjukhuset. De förslag om investeringar i akutmottagningen som har beslutats om ställer vi socialdemokrater oss naturligtvis bakom. Men insatserna är otillräckliga.

För att akutmottagningarna ska fungera krävs personal med akutspecialistkompetens. Det krävs även en arbetsmiljö som främjar arbetsglädje och stolthet. Läkare, sjuksköterskor och undersköterskor som är specialiserade inom akutmedicin är en förutsättning för att skapa kontinuitet, rätt prioriteringar och flöden som förebygger att patienter väntar i korridorer på vårdplats. Samtidigt måste akutmottagningens mandat att lägga in patienter på vårdavdelning öka. Vi föreslår att akutsjukvården på Akademiska blir ett eget verksamhetsområde med möjlighet till akutvårdspplatser inom olika medicinska områden där patienter ges trygg och säker vård. Det krävs även att fler vårdplatser på vårdavdelningarna hålls öppna så att patienter inte fastnar på akutmottagningen.

På kort sikt behöver en rad åtgärder vidtas som förbättrar logistik och flöden inom mottagningen. På lite längre sikt behöver en plan tas fram för hur mottagningen kan renoveras och byggas om. Upprustningen måste också innebära en ökad trygghet för de anställda. Våra akutmottagningar ska vara en fristad från skjutningar och våldsamma uppgörelser.

En trygg förlossningsvård

Förlossningsvården i Uppsala län är hårt ansträngd och medarbetare vittnar om en mycket tuff och ohållbar arbetsmiljö som gör att det är svårt att hinna med. Förlossningsvården behöver vara prioriterad för att förtroendet för hela sjukvården ska upprätthållas bland befolkningen. Många kvinnor är idag oroad för sin förlossning. Både tillgängligheten och kvaliteten i förlossningen måste vara hög för att uppfattas som trygg. Region Uppsala har en historia av att arbeta strategiskt och målmedvetet för att utveckla arbetsmetoder och rutiner för att stärka den medicinska kvaliteten i förlossningsvården. Man har även lagt stort fokus på forskning och utveckling som gjort att vi ligger i framkant i många avseenden. Det krävs ett fortsatt målmedvetet arbete för att minska förlossningsskadorna. Det krävs satsningar på arbetsmiljö för att barnmorskor ska vilja arbeta kvar. Det krävs ett stopp för privatiseringar som äventyrar kvinnoklinikens och förlossningens förutsättningar att hålla ihop vården och allokera ekonomiska resurser där de gör bäst nytta. Socialdemokraterna vill även att en strategi och handlingsplan tas fram för att uppnå målet med en barnmorska per födande.

Satsa på kvinna/barn-huset

Kvinna- barnhuset är i stort behov av renovering och ombyggnad. Frågan har diskuterats i åtminstone ett halvt decennium men är fortfarande inte löst. Vi



socialdemokrater vill att en förstudie tas fram för en renovering alternativt nybyggnad av kvinna-barn-huset.

Telefontillgänglighet inom akutpsykiatri

Den psykiska ohälsan har ökat lavinartat de senaste åren, inte minst har den ökade isoleringen under pandemin inneburit ett ökat tryck på den psykiatriska vården. Vi socialdemokrater vill se att det återinförs en direkttelefon till akutpsykiatri. Vi satsar 1 miljon kronor till detta.

Stärk patientens rättigheter

Patientens erfarenheter och upplevelser blir allt viktigare för vårdkvaliteten. Genom att ta till vara spetskompetensen hos människor med kroniska och långvariga sjukdomar skulle många andra patienter kunna bli betydligt bättre på att vårda sig själva. Samtidigt kan dessa patienters erfarenhet användas för att vidareutveckla sjukhusvården.

Mammografi

Att det finns en väl utbyggd och tillgänglig mammografi är en trygghet för alla kvinnor i vårt län. Att minska antalet fall av bröstcancer är en viktig hälso- och sjukvårdsprioritering för vårt län. Vi vill att mammografin ska vara kostnadsfri även för de patienter som besöker vården med remiss. Vi vill också ta bort den övre åldersgränsen som idag är 75 år.

Socialdemokraternas förslag:

- Utöka resurserna till barn och ungas psykiska hälsa med 3 miljoner kronor och förbättra samarbetet med den kommunala elevhälsan
- Permanenta försöket med ökad läkarnärvaro inom äldreomsorgen
- Genomför åtgärder för att säkerställa en trygg och fungerande akutmottagning
- Ta fram en strategi och handlingsplan för att uppnå målet med en barnmorska per födande
- Inled arbetet med ett nytt kvinna/barn-hus
- Säkerställ tillgången till en telefonlinje till akutpsykiatri
- Inför kostnadsfri mammografi för alla



God kvalitet med ekonomi i balans

God och jämlik hälsa

Idag finns det skillnader i hälsa mellan invånare i olika delar av länet och även skillnader beroende på ålder och kön. Nyinvandrade svenskar och lågutbildade har generellt sett ett sämre hälsotillstånd. Med en genomtänkt politik främjas aktivitet i vardagen, social trygghet i olika skeden av livet och stöd och hjälp när problem och kriser tillstöter.

Såväl hälso- och sjukvård som annan regional verksamhet ska vara jämställd och jämlik. Region Uppsala ska arbeta för att alla invånare ska ha en god hälsa oavsett kön, ålder, sexuell läggning, etnicitet, funktionsvariation, religion, social tillhörighet eller geografisk hemvist. Hälso- och sjukvården ska präglas av en helhetssyn på människan. Att förebygga ohälsa är lika viktigt som att lindra och bota den. Allt för stillasittande arbeten, stress, dåliga kostvanor och för lite motion är allvarliga folkhälsoproblem som riskerar att få stora negativa effekter på hela samhället.

Rehabilitering

Rehabilitering är en avgörande insats som ska ingå i vårdkedjan för patienter i behov av insatser för att komma tillbaka till bästa möjliga fysiska och psykiska välmående efter sjukdom. Rehabiliteringen ska anpassas till patientens behov och ges i vården eller hemmet där rehabiliteringen gör bäst nytta för patienten. I samband med Coronapandemin har behovet av förstärkt rehabiliteringsinsatser aktualiserats. Socialdemokraterna vill att rehabiliteringen förstärks med resurser för att möta de ökade behoven som Corona medfört men även för att möta ökade behov av rehabilitering som en del av den vårdskulden som uppstått under pandemin. Rätt och tidiga insatser inom rehabiliteringen stärker individens möjligheter att återhämta sig vilket både är av samhällsekonomisk vikt och avgörande för den enskilda individens och anhörigas livskvalitet.

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett allvarligt folkhälsoproblem som i sin yttersta form kan leda till döden. Tyvärr ser vi att mäns våld mot kvinnor har ökat och att resurserna för att förebygga våldet behöver stärkas. Hälso- och sjukvården ska ha kompetens och beredskap att möta alla former av våld i nära relationer och erbjuda stöd och insatser för våldsutsatta. Socialdemokraterna har vid flera tillfällen lyft behovet av att stärka Region Uppsalas förebyggande arbete och insatser vid våld i nära relationer samt ökat samarbete och samverkan med olika aktörer. Som huvudman för hälso- och sjukvården måste verksamheten säkerställa kunskap, kompetens och insatser vid uppräckt av våld i nära relationer både inom den somatiska och psykiatriska vården. Våldsutsatta drabbas ofta av posttraumatiskt stressyndrom PTSD och är i behov av



psykiatrisk vård för att bearbeta det våld de utsatts för. Tyvärr ser vi att det kan vara svårt för våldsutsatta att få det stöd de behöver. Här krävs förstärkningar i vården. Vi vill att en bred och omfattande utbildningsinsats ska genomföras till exempel i samarbete med Nationellt Centrum för Kvinnofrid (NCK) för medarbetare i region Uppsala. Vi vill även att en strategi tas fram för att nå målet om en nollvision mot våld i nära relationer. Inom ramen för arbetet ingår även våld i samkönade relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

Jämlik tandhälsa

Få områden är så tydlig som markör för den ojämlika hälsan som tandvården och tandhälsan. Kvaliteten på våra tänder skär knivskarpt genom de socioekonomiska strukturerna. För att stärka jämlikheten i tandhälsa vill vi socialdemokrater se över möjligheten att införa mobil tandvård.

Rocka munnen på fler språk

Appen Rocka munnen är ett fantastiskt redskap som bidrar till förbättrad tandhälsa för barn. Ur ett folkhälsoperspektiv vore det önskvärt om appen fanns översatt till flera av de stora minoritetsspråken som talas i Uppsala län.

Försöksverksamhet med erbjudande om hälsoundersökningar för äldre

Våra äldre personers hälsa och särskilda utsatthet har blivit uppenbar i spåren av Covid-19. I vissa regioner i Sverige har man redan genomfört framgångsrika satsningar på att erbjuda äldre regelbundna hälsoundersökningar. Här ligger Region Uppsala efter. Vi vill därför inleda arbetet med att i samarbete med en kommun erbjuda äldre från 65 års ålder regelbundna hälsoundersökningar. Till detta område förslår vi en satsning från halvårsskiftet med 4 miljoner kronor.

Sjukhushundarna som ger trygghet och möjliggör vårdinsatser

På Akademiska sjukhuset har det bedrivits en verksamhet som en del av ett forskningsprojekt där tränade sjukhushundar tillsammans med vårdpersonal finns tillgängliga för barn och unga i vården. Sjukhushundarna spelar en helt avgörande roll i vården för barn och unga som är patienter eller anhöriga. I mötet med sjukhushundarna övervinner barnen sin sjukhusrädsla, de kan få en vän som följer dem genom tuffa behandlingar, som skapar trygghet och glädje i en svår situation. Inte minst inom den palliativa vården. Idag finansieras verksamheten helt genom tillfälliga externa gåvor och forskningsanslag. Från och med 2023 finns ingen finansiering för verksamheten och den kan komma att upphöra. Vi föreslår därför ett anslag på 1 miljon kronor för att hundarna ska få vara kvar och fortsätta sitt viktiga arbete.



Fortsätt Upplandsleden genom Stockholms län

Upplandsleden är en resurs för alla friluftsintrasserade i vårt län. Varje år besöker och vandrar tusentals personer på någon av de olika dellederna. Upplandsleden stannar dock inte vid länsgränsen utan är och ska vara en viktig livsnerv i hela det uppländska landskapet. Därför vill vi Socialdemokrater att region Uppsala i samarbete med Region Stockholm ska stärka Upplandsleden via Sigtuna och Upplands Väsby och vidare genom Stockholm.

Främja rörelse och motverka stillasittande

Ett mer stillasittande liv är en verklig hälsofara och riskerar att leda till förkortat liv och försämrad hälsa inom en lång rad områden. Region Uppsala måste ta sitt hälsofrämjande uppdrag på stort allvar. Ett sådant viktigt uppdrag är att främja rörelse inte minst bland den äldre delen av befolkningen.

Socialdemokraternas förslag:

- Stärk rehabiliteringen för att möta kraven på insatser efter Covidpandemin
- Ta fram en strategi för att nå målet om en nollvision mot våld i nära relationer
- Utred förutsättningarna för att införa mobil tandvård
- Utöka Rocka munnen med fler språk
- Tydliggör kravet på samverkan med kommunerna i vårdcentralernas uppdrag
- Genomför en försöksverksamhet med att erbjuda äldre hälsoundersökningar
- Satsa 1 miljon kronor på sjukhushundarna
- Ta fram ett förslag tillsammans med Region Stockholm kring Upplandsledens förlängning genom Stockholms län
- Regionen ska engagera sig för att främja rörelse och motverka stillasittande

Ekonomi i balans och kostnadseffektiva verksamheter

Region Uppsalas ekonomi befinner sig sedan ett par år tillbaka i ett mycket allvarligt läge. Kostnadsutvecklingen har inte kunnat bromsas i nödvändig utsträckning samtidigt som intäkterna har vikt nedåt. Som ett resultat av detta har underskotten rusat i höjden på ett mycket allvarligt sätt.

De positiva resultat som vi har kunnat se har tyvärr inte varit resultat av politiskt vidtagna åtgärderna. Istället har det uteslutande handlat om statliga förstärkningar i form av ökade statsbidrag. Många gånger har det handlat om specialdestinerade statsbidragen som istället för att användas till avsedda ändamål har använts till att snygga till det ekonomiska resultatet.

Den stora ekonomiska utmaningen i Regionens verksamhet är fortfarande



Akademiska sjukhuset. Vi saknar tydliga politiska åtgärder och analyser kring hur det aktuella stora underskottet kommer att påverka budgetförutsättningarna för 2023.

Användning av riktade statsbidrag

Som ett led i att möta pandemins effekter och för att förstärka resurserna till framför allt svensk sjukvård har regeringen ökat tilldelningen av statsbidrag till kommuner och regioner. Vi finner det anmärkningsvärt att dessa statsbidrag i stor utsträckning kommit att användas för att stärka regionens resultat i stället för till det de är avsedda. Vi kräver därför att alla specialdestinerade statsbidrag oavkortat ska gå till verksamheten och de ändamål för vilka de är avsedda.

Effektiviseringar genom innovationsarbete

Vi socialdemokrater föreslår att initiativet om en innovationsfond får ett tydligt uppdrag att bidra med effektiviseringar ”nedifrån”. Genom personalens lokalkännedom och kompetens skapas förutsättningar för effektivare och mer patientsäkra arbetssätt. Central finansiering ska användas för att understödja arbetet.

Socialdemokraternas förslag:

- De riktade statsbidragen ska användas till att stärka verksamheterna och inte landa på finanskontot
- Att innovationsfonden ska användas till effektiviseringar ”nedifrån”

Hälso- och sjukvård som är effektiv och nära

Dagens hälso- och sjukvårdssystem utgår inte från en helhetssyn och vissa grupper riskerar därför att falla mellan stolarna. Region Uppsala lägger dessutom en lägre andel av resurserna på primärvårdsnivån jämfört med flertalet andra regioner.

Därför behöver vårdstrukturen i grunden förändras och fokus flyttas till att utveckla den nära vården genom införande av vårdcentrum, närmottagningar och hälsocentraler. Detta viktiga arbete initierades under föregående mandatperiod och börjar nu resultera i konkreta beslut. Tyvärr är takten i genomförandet för låg och resurserna räcker inte till.

Genomför effektiv och nära vård – bygg vårdcentrum

Arbetet med att integrera reformen kring Effektiv och nära vård i Regionplan och budget går fortfarande långsamt. Många av de ekonomiska beslut som skulle krävas för att gå vidare och genomföra de konkreta satsningarna dröjer och samordningen mellan de ansvariga nämnderna brister.

Vi Socialdemokrater ställer oss helhjärtat bakom de förändringar i vårdstrukturen som projektet Effektiv och nära vård innebär. Vi hade förordat en annan strategisk



inriktning när det gäller frågan om lokaliseringen av de vårdcentrum som är centrala för att kunna genomföra intentionerna. Vi motsätter oss också förslag som innebär att vårdcentrumen inte skulle drivas i regional regi.

I arbetet med framtida etableringar vill vi Socialdemokrater prioritera Centrala Uppsala, Gottsunda, Enköping och Östhammar.

Vårdcentrum i Tierp

Den vårdcentrumetablering som har varit mest omdiskuterad är den i Tierp. Vi är djupt oroad över att de planerade investeringarna dröjer eller har bantats ned. Stora resurser kommer att läggas på att renovera vårdcentralens lokaler i Tierp parallellt med att projektering och investeringar i ett nytt vårdcentrum görs. Vi socialdemokrater vill se en tidigare nybyggnation och att vårdcentrumet också kompletteras med såväl närvårdsplatser som geriatrisk avdelning.

Bygg ut den mobila närvården

Att mer och mer av sjukvården utförs i patienternas egna hem är en nödvändig och önskvärd utveckling. Sjukhusvården bör reserveras för de patienter som har de absolut största och mest komplicerade vårdbehoven. Det betyder dels att primärvårdens uppdrag behöver stärkas och mer resurser allokeras dit, men också att mobila team och egenvård exempelvis i samverkan med kommunernas hemtjänst måste fortsätta att utvecklas.

Etablera närvårdsmottagning i Bålsta

Vi vill genomföra en förstudie för att se över möjligheten att etablera en närvårdsmottagning i Bålsta. Att det idag inte finns någon offentligt driven primärvård i kommunen är en uppenbar brist som behöver åtgärdas.

Trygg och säker hemgång i hela länet

Äldre patienter som skrivs ut från sjukhuset är ofta i behov av vårdplanering även inom den kommunala omsorgen. Denna kritiska övergång mellan region och kommun behöver ses över och tydliga rutiner skapas. Ofta innebär övergången ett onödigt lidande för patienterna och inte sällan blir vårdbehovet både mer omfattande och kostnadskrävande. En särskild verksamhet för detta ska inrättas i samverkan mellan kommuner och region med regionen som huvudman.

Socialdemokraternas förslag:

- Genomför vårdcentrum i Tierp i enlighet med tidigare investeringsplaner
- Tydligt uttala en vision om att ett av vårdcentrumen bör förläggas till Gottsunda
- Fortsätt utbyggnaden av de mobila närvårdsteamerna
- Starta en förstudie för en närvårdsmottagning i Bålsta



- Införa trygg hemgång i hela länet vid övergång från sjukhusvård till hemsjukvård

Hållbar och konkurrenskraftig utveckling

Kollektivtrafik som är det naturliga valet

En säker, bekväm och prisvärd kollektivtrafik, tillgänglig för alla, är avgörande för ett hållbart samhälle och för att fler ska kunna ta sig till arbete eller studier och få vardagen att fungera. Kollektivtrafiken har en nyckelroll i omställningen till framtidens hållbara trafiksystem. Den ska vara trygg och säker för både personal och resenärer. Information och tidtabeller ska vara lättillgängliga och tydliga. Gång- och cykelvägar till hållplatserna ska vara upplysta och fler hållplatser ska förses med väderskydd. Andelen kollektivtrafikresenärer måste öka och arbetspendling underlättas.

Avtalet med den nya entreprenören med ansvar för regionbusstrafiken sträcker sig fram till 2031 dvs. över såväl den kommande som den efterkommande mandatperioden. Vi socialdemokrater hade föredragit en modell där ansvaret hade direktanvisats till regionens eget bussbolag Gamla Uppsala buss.

Erfarenheterna från Covid-19 pandemin har visat vilka fördelar det skulle finnas med att driva busstrafiken i egen regi. Möjligheten att enkelt kunna anpassa trafikutbudet och genomföra förändringar av taxor och avgifter kan nämnas bland fördelarna.

Stärk kontrollen över privata aktörer inom kollektivtrafiken

Regionens möjligheter att påverka trafikutbudet, taxor, drivmedel med mera är väldigt begränsade under pågående avtalsperiod. Vi vill dock inom ramen för avtalet att region Uppsala på politisk nivå ska ha en närmare och mer konstruktiv dialog än hittills. Krav på täta avstämningar och tydligt mätbara mål bör tas fram. Dialogen måste också omfatta bussbolagens fackliga organisationer.

Pensionärsrabatt i kollektivtrafiken

För de av länets pensionärer som sällan använder sig av kollektivtrafiken kan biljettpriserna upplevas som betungande. Vi vill därför pröva att låta pensionärer åka för rabatterat pris under lågtrafik. Vår bedömning är att denna reform kommer att kosta 5 miljoner kronor.

God kollektivtrafik till länets besöksmål

Vi vill utreda förutsättningarna för att stärka busstrafiken till de starka besöksmål som finns i länet. Det hela bör organiseras som ett gemensamt projekt mellan Kulturnämnden och Trafik- och Samhällsutvecklingsnämnden. Involveras bör också



Upplandsstiftelsen, Upplandsmuseet och Musik i Uppland. Vårt mål är att ett särskilt läns- eller upplevelsekort ska tas fram. Kortet ska gälla för en kortare period och kan dessutom kombineras med erbjudanden och rabatter på besöksmål och attraktioner.

Sommarkort för barn och ungdomar

Att ge barn och ungdomar möjlighet att kunna röra sig med kollektivtrafik är en möjlighet till alla att få ta del av en rikare sommarupplevelse. Vi undviker stillasittande och isolering samtidigt som vi berikar sommarupplevelsen för barn och ungdomar. Vi föreslår en satsning på 10 miljoner kronor till detta.

Socialdemokraternas förslag:

- Intensifiera en tätare dialog med entreprenörerna inom regiontrafiken och involvera de fackliga organisationerna
- Stärk busstrafiken till de starka besöksmålen i länet
- Rabatterade priser på enkelbiljetter under lågtrafik för pensionärer
- Erbjud möjlighet att ansöka om sommarkort för barn och ungdomar

Ett kulturliv och en folkhögskola som präglas av mod, bildning och delaktighet

Kultur och natur berikar vardagen och bidrar till bättre hälsa, välbefinnande och ökad kreativitet. Genom att öppna dörren till den personliga upplevelsen når vi människor i deras vardag. Den kulturella kraften ger nya idéer och infallsvinklar. Kultur och kreativitet är viktiga komponenter i arbetet för hållbar utveckling, såväl socialt som ekonomiskt och miljömässigt.

Kulturen bidrar till tillväxten. Dels genom att locka turister och besökare till länet, dels genom företagandet inom de kulturella och kreativa näringarna. Här spelar Uppsala konsert och kongress en viktig roll som arena för kulturlivet. Detta vill vi socialdemokrater utveckla och stödja. Kulturlivet kan också ha en avgörande roll för var människor väljer att bo vilket medför att satsningar på kultur kan medföra ett förbättrat rekryteringsläge för regionen i sin helhet.

Utveckla karusellverksamheten

Vi vill fortsätta att utveckla satsningar på kulturverksamheter runt om i länets kommuner. Musik i Upplands uppskattade ”konsertkarusell” är ett exempel på detta. Vi vill fortsätta satsningen genom att komplettera befintliga karuseller med en motsvarande karusell inom filmområdet.

Socialdemokraternas förslag:

- Initiera försök att komplettera de befintliga kulturkarusellerna med motsvarande verksamheter inom film



Internationellt erkända inom forskning och innovation

Forskning, utveckling, utbildning och innovation är viktiga områden för att framtidssäkra Region Uppsalas verksamheter, inte minst hälso- och sjukvården. Forskningen etablerar ny kunskap som kan leda till nya behandlingsrekommendationer. Därför är det av yttersta vikt att utveckla kontaktpunkterna mellan vårdverksamheten och forskningen.

Flytta fram positionerna inom Life science

Det är uppenbart att det här är ett område som inte har getts tillräckligt stort utrymme och prioritet bland regionens övriga verksamheter. Särskilt nedprioriterat har arbetet med life-science sektorn varit. Vi socialdemokrater vill därför att en särskild strategi för Life-science ska tas fram och implementeras.

Forskningsanknuten primärvård

Inom specialistvården har kopplingen mellan forskning och verksamhet historiskt varit stark. Kopplingen mellan forskningen och primärvården finns numera inskriven i det nationella uppdraget. Men den förstärkta kopplingen ställer krav på åtgärder och allokering av resurser. Vi socialdemokrater vill stärka kopplingen mellan aktuell forskning och primärvårdens verksamhet ytterligare genom utökade resurser och förtydligande av ansvaret.

Stärkt äldreforskning

Forskningen om våra äldre, deras sjukdomar, liv och hälsa är eftersatt. Erfarenheter från Covid-19 pandemin har visat att sjukdomar slår väldigt olika mot olika grupper inom befolkningen varför särskild uppmärksamhet bör riktas mot våra äldre inom forskningen.

Socialdemokraternas förslag:

- Ta fram en Life science strategi för att stärka området och flytta fram positionerna.
- Förtydliga kopplingen mellan forskning och primärvårdens verksamhet i vårdcentralernas uppdrag.
- Utveckla forskningen kring äldres sjukdomar och hälsa

Hållbar utveckling och tillväxt i hela länet

Fortsatt tillväxt och utveckling är en grundförutsättning för en bra kvalitet i välfärden. Men det kräver också ett ansvar för att utvecklingen sker på ett ansvarsfullt sätt som är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart.

Region Uppsala har sedan januari 2017 det fulla regionala utvecklingsansvaret. Det ansvaret har inte följts av ett engagemang som motsvarar näringslivet och andra



aktörers förväntningar. Region Uppsala har haft svårt att hitta rätt nivå på sitt arbete. Ansvaret för den regionala utvecklingen behöver tydliggöras och mål och aktiviteter ges stabila villkor och förutsättningar.

Om hela Uppsala län ska kunna växa måste utvecklingspotentialen i alla delar av länet tas tillvara. De lokala förutsättningarna måste stärkas och de unika möjligheterna i varje geografiskt område främjas. Det kräver en förbättrad kollektivtrafik och att tillgången till modern IT-infrastruktur stärks.

Stärk besöksnäring

Ett område där vi har bra förutsättningar att utvecklas, är den samlade besöksnäringen. I affärs- och arbetsresorna finns en outnyttjad potential och intresset för privatturismen i vårt län är stort. Vi har redan idag många attraktiva besöksmål men vi behöver aktivt arbeta med att förlänga besöken och öka antalet övernattningar. Då krävs nära samverkan mellan branschens aktörer såväl privata som offentliga. Det är en angelägenhet för alla som är involverade i besöksnäringen att definiera, positionera och marknadsföra det unika i vårt län.

Sommarjobbssatsning

Ett särskilt prioriterat område för att motverka den ökade arbetslösheten i spåren av Covid-19 pandemin och att öka intresset för regionens verksamheter som potentiell arbetsgivare för unga är att öka satsningen på att erbjuda sommarjobb. Vi Socialdemokrater väljer att satsa 2 miljoner kronor till detta vilket innebär nästan en fördubbling av antalet erbjudna sommarjobb.

Mikrofonden för Uppsala län

Regionen som regionalt utvecklingsansvarig bör engagera sig i den nybildade mikrofonden för Uppsala län. Mikrofonden arbetar främjande riktat mot den ideella sektorn. Mikrofonden kan via kreditgarantier göra det möjligt för den ideella sektorns sociala ekonomi att få tillgång till kreditmöjligheter i bank.

Regionalt kompetensråd

Inrättandet av branschsammanställt kompetensråd innebär en möjlighet att stärka den regionala tillväxten. Branschråden ska bland annat arbeta med att skapa anpassade YH-utbildningar, som bygger på det uttalade rekryteringsbehovet inom branschen. Uppsala län har tidigare placerat sig bland de sämsta regionerna i landet inom detta område.

Naturvård

Populationen av skarv växer oroväckande fort. Arten utgör ett hot mot turism- och fiskerinäringen i länet eftersom den äter stora mängder fisk och förstör skärgårdsöarna. Region Uppsala bör engagera sig mer i ett naturvårdande arbete för



att bekämpa skarven. Frågan bör hanteras genom exempelvis Regionalt forum och Upplandstiftelsen.

Socialdemokraternas förslag:

- Kraftsamla kring ett stärkande av besöksnäringen i länet
- Genomför en satsning på sommarjobb
- Regionen ska engagera sig i den nybildade mikrofonden för Uppsala län
- Inrätta regionala branschråd



Regionplan och budget

Resultaträkning

Resultaträkning - netto	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnad	-13 394	-13 997	-14 772	-15 375
Skatteintäkter	11 068	11 758	12 258	12 768
Inkomstutjämning och generella statsbidrag	2 688	2 823	2 941	3 023
Finansnetto exkl orealiserade vinster	-156	-459	-349	-273
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	50	65	68	70
ÅRETS RESULTAT	256	189	146	213
Balanskravsjusteringar:				
+/- orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-50	-65	-68	-70
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper vid försäljning				
RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVET	206	124	78	145
	1,5%	0,9%	0,5%	0,9%

Styrelser och nämnders anslagsramar

Styrelser och nämnders anslagsramar	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Sjukhusstyrelsen	-7 857	-8 068	-8 407	-8 785
Vårdstyrelsen	-2 981	-3 140	-3 286	-3 451
Trafik och samhällsutvecklingsnämnden	-1 246	-1 274	-1 301	-1 334
Kulturnämnden	-121	-129	-131	-135
Fastighets och servicenämnden	-290	-305	-311	-319
Varuförsörjningsnämnden	0	0	0	0
Patientnämnden	-5	-6	-6	-6
Regionstyrelsen	-893	-1 076	-1 330	-1 346
Verksamhetens anslagsramar	-13 394	-13 997	-14 772	-15 375